

Budget 2027-2029

Barn- och utbildningsförvaltningen

Budget 2027-2029

***Status:** Påbörjad **Rapportperiod:** 2026-06-30 **Organisation:** Barn- och utbildningsförvaltningen*

Innehåll

1	Budgethandling	3
1.1	Vision	3
1.2	Värdegrund	3
1.3	Grunduppdrag	3
2	Driftbudget	4
2.1	Nettobudget per verksamhet (tkr)	4
2.2	Förändringssammanställning (tkr)	4
2.3	Konsekvensbeskrivning	6
2.4	Framtida risker och möjligheter	8
2.5	Nyckeltal	10
2.6	Förändring av årsarbetare	13
3	Investeringsbudget	14
3.1	Möbler Alléskolans fritidshem	14
3.2	Klassuppsättning möbler Alléskolan	14
3.3	Möbler Bränningskolan	14
3.4	Möbler bibliotek Hagabodaskolan	14
3.5	Elefskåp Hagaboda	14
3.6	Klassuppsättning Hagaboda	14
3.7	Instrument Kulturskolan	14
3.8	Möbler i samband med flytt av anpassad skola	15
3.9	Mörkläggningsgardiner Hagaskolan	15
3.10	Solfilm på skolor och förskolor	15
3.11	Upprustning inne och ute - årlig budget	15
3.12	Digitala behov - årlig budget	15
4	Taxor och avgifter	16

1 Budgethandling

1.1 Vision

"Habo kommun - den hållbara kommunen för hela livet"

1.2 Värdegrund

Engagemang – Närhet - Ansvar

Alla som arbetar inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde är engagerade i sitt arbete på ett positivt sätt, vet vilka mål vi arbetar för och bidrar till att nå dem. Som medarbetare är vi tillgängliga, professionella och samverkar både internt och externt. Vi arbetar tillsammans med ansvar för att ge barn och elever de allra bästa förutsättningarna för att nå så långt som möjligt i sin utveckling och sitt lärande.

1.3 Grunduppdrag

Vi ska skapa de bästa möjligheterna för utbildning, för att främja och utmana alla barns och elevers utveckling och lärande, så att de utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar

2 Driftbudget

2.1 Nettobudget per verksamhet (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2024	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Skillnad 2026- 2027	Ram 2028	Ram 2029
Nämnd, administration	11 420	11 094	14 817	13 543	-1 274	13 415	15 078
Förskola/Familjedaghem	144 350	141 505	141 820	142 477	657	137 131	138 165
Fritidshem	31 064	31 227	36 410	36 485	75	36 040	37 702
F-klass/Grundskola	245 186	251 704	268 451	274 764	6 313	271 285	280 263
Anp. Grundskola	20 427	19 571	22 816	24 867	2 051	25 757	22 701
Gymnasieskola	73 693	77 516	83 046	86 076	3 030	90 501	93 286
Anp. Gymnasieskola	5 472	6 250	7 288	8 584	1 296	9 082	11 001
Vuxenutbildning	1 602	1 779	1 229	1 263	34	1 298	1 933
Kulturskola	7 188	7 160	6 851	6 781	-70	7 132	7 498
Totala nettokostnader	540 401	547 807	582 728	594 841	12 113	591 641	607 627

2.2 Förändringssammanställning (tkr)

	Belopp		
Budget 2026 enl beslut KF 2025			
Budget 2027	576 512		
Skolbibliotek (generellt stb)	270		
Tilläggsbudget kapitalkostnader 202603	-1 373		
Tilläggsbudget löner	7 319		
Aktuell budget 2026 inkl justeringar	582 728		

Tekniska justeringar för 2027			
- Helårseffekt 2026 års löneökningar	2 440		
- Internhyror	901		
- Städ	-337		
- Vaktmästeri	-169		
- Kost	787		
- IT	161		
Summa tekniska justeringar	3 783		
Utgångsläge inför Budget 2027 inkl tekniska justeringar	586 511		
	Budget 2027	Ram 2028	Ram 2029
Utökningar			
Utökning resursenhet från 6-8 elever ht 26 till 8-12 elever ht 27	2 633	2 633	2 633
Utökning resursenhet till 12-15 elever ht 2028		1 867	1 867
Helårseffekt resursenhet 12-15 elever 2029			1 867
Bitr. rektor Hagabodaskolan	949	949	949
Förstärkning små årskurser (enparalelliga)	940	940	940
Anpassad skola intendent 50%	300	300	300
Anpassad grundskola Funkisdans 30%- tidigare bidrag	210	210	210
Öppna förskolan utökning 20% tjänst	140	140	140
Indexregleringar	3 606	8 284	11 694
Fritidshem personaltäthet			2 357
Specialpedagoger skola			500
Skolbibliotekarie			500
Kulturskolan - Bild och form 50% tjänst			350
Arbetskläder förskola			100
Arbetskläder fritidshem			40
Vuxenutbildning			600

Kompetensutveckling	422		300
Justering RFM		-3 319	-5 335
Återställa personaltäthet förskola			1 006
Återställa personaltäthet skola			2 842
Studie och yrkesvalslärare Hagaboda 100 %			725
It-tjänst BUN 100%			700
Ansökningsbart resursbelopp 2 tjänster			1 400
Skolsociala team kurator 100% Hagaboda			725
Logoped 20%			145
Vfu-samordnare 10%			73
Familjecentralen 50%			363
Summa utökningar	9 200	12 004	27 990
Anpassningar			
Personaltäthet förskola		-1 006	-1006
Personaltäthet skola		-2 842	-2 842
Förstärkning små årskurser (enparalelliga)		-940	-940
Ta bort de flesta läraripads i åk F-6		-500	-500
Inga indexeringar förutom ike		-716	-716
Bidrag akutskola	-870	-870	-870
Summa anpassningar	-870	-6874	-6 874
Summa förändringar	8 330	5 130	21 116
Total nettobudget	594 841	591 641	607 627
Ram inkl tekniska justeringar	594 841	591 641	

2.3 Konsekvensbeskrivning

Budget 2027 ger förvaltningen rimliga förutsättningar att klara sitt uppdrag och nå en tillfredställande måluppfyllelse i våra verksamheter. Viktiga förändringar kan genomföras, exempelvis start av grundskolans nya resursenhet samt utökad skolledning på Hagabodaskolan på grund av ökat antal underställda medarbetare per chef.

De behov som inte kan tillgodoses med tilldelad ram är inte heller uppfyllda i dagsläget och främst vill förvaltningen lyfta fram behovet av en ökad personaltäthet inom

fritidshemsverksamheten. Habo kommun har en låg personaltäthet jämfört med andra kommuner och befinner sig bland de 25 % som ligger lägst inom personaltäthet i Sverige.

Ram 2028 är utmanande för förvaltningen, bedömningen är att personaltätheten kommer behöva minskas inom förskolan samt grundskolan. Att minska personaltätheten under 2028 för att, eventuellt, kunna återställa den 2029 innebär tydliga risker. Kvalitet, kontinuitet och arbetsmiljö påverkas direkt vid neddragning, medan en återuppbyggnad tar tid. Kompetens kan gå förlorad och vara svår att återrekrytera, även när resurser tillförs igen. Samtidigt ökar belastningen på kvarvarande personal, vilket kan leda till högre sjukfrånvaro och ytterligare bortfall. Sammantaget uppstår negativa effekter snabbt, medan återhämtningen blir fördröjd och osäker, vilket gör att verksamheterna riskerar att inte fullt ut återställas trots förbättrad ekonomi 2029.

Det extra stöd som ges till små enheter behöver också avslutas. Att ta bort den extra tilldelningen till små enheter skapar utmaningar. Små klasser ger lägre intäkter, samtidigt som kostnader för lärare och grundbemanning kvarstår. Detta gör det svårt att nå ekonomisk balans utan att påverka kvalitet och arbetsbelastning negativt.

Begränsning av antal digitala verktyg för pedagoger i årskurserna F-6 i form av att ta bort iPads för personal i årskurs F-6 innebär flera praktiska och pedagogiska utmaningar. Även om personalen har tillgång till datorer, använder eleverna iPads, vilket försvårar planering och genomförande av undervisning när olika digitala verktyg används. Det kan leda till mer tidskrävande förberedelser och minskad effektivitet i undervisningen. Samtidigt påverkas möjligheten att arbeta likvärdigt och nära elevernas digitala lärmiljö, vilket kan försämra stödet i undervisningen.

Det finns behov av att se över användningen av digitala verktyg utifrån en balans mellan kostnad och nytta. Samtidigt behöver en lägsta nivå säkerställas, så att elever ges förutsättningar att utveckla nödvändig digital kompetens.

Ovan nämnda anpassningar krävs för att verksamheterna ska hamna inom den ram som tilldelats.

Ram 2029 ger förvaltningen möjlighet att återställa personaltätheten samt genomföra ett antal viktiga förändringar som bedöms öka verksamheternas kvalitet och måluppfyllelse. Se avsnitt 2.2

Behov	Belopp 2027	Belopp 2028	Belopp 2029
Personaltäthet fritidshem	2 357	2 357	
Specialpedagoger skola	500	500	
Skolbibliotekarie	500	500	
Kulturskolan Bild och form 50% tjänst		175	
Arbetskläder förskola	100	100	
Arbetskläder fritidshem	40	40	
Vuxenutbildning	600	600	

2.4 Framtida risker och möjligheter

En utmaning i verksamheten är att **stärka måluppfyllelsen** och **minska den problematiska skolfrånvaron**. Kunskapsresultaten visar en lägre måluppfyllelse i årskurs 9, särskilt i matematik och svenska.

Den problematiska skolfrånvaron finns genom hela utbildningskedjan, men en positiv utveckling kan ses i F–6. Fortsatta insatser behöver särskilt fokuseras på övergångar mellan stadier, inte minst från årskurs 6 till 7. För att lyckas krävs ett starkt samarbete med vårdnadshavare samt en utvecklad samverkan med socialtjänsten.

Den **demografiska utvecklingen** innebär utmaningar med ett vikande barnunderlag inom förskola samt låg- och mellanstadiet, vilket ger lägre intäkter samtidigt som kostnader för lokaler och bemanning till stor del kvarstår. För att möta detta har kommunen redan stängt flera förskolor och omplacerat barn och personal.

Samtidigt fortsätter elevantalet i högstadiet att öka, vilket ställer krav på utökade resurser. Sammantaget krävs en fortsatt anpassning av organisationen utifrån dessa skiftande förutsättningar.

En fortsatt utmaning är den låga **personaltätheten**, särskilt inom förskolan där Habo fortfarande tillhör de 25 procent av kommunerna i riket med lägst bemanning. Även fritidshemsverksamheten tillhör denna grupp, vilket i kombination med svårigheter att rekrytera personal påverkar förutsättningarna för kvalitet, arbetsmiljö och måluppfyllelse.

Kostnadsdrivande reformer inom grundskolan:

En reform som redan trätt i kraft är kravet på **bemannade skolbibliotek**. Lagkravet innebär att alla skolor ska ha tillgång till ett skolbibliotek som är bemannat med relevant kompetens. Biblioteket ska inte bara finnas som fysisk resurs, utan aktivt användas i utbildningen för att stödja elevernas läsutveckling, språkutveckling och informationskompetens. Det ställs krav på att bemanningen har biblioteksfacklig kompetens, ofta i kombination med pedagogisk förståelse, så att biblioteket kan integreras i undervisningen och bidra till elevernas måluppfyllelse. Skolbiblioteket ska vara en del av skolans pedagogiska verksamhet, inte enbart en servicefunktion. Om kravet på bemannade skolbibliotek inte uppfylls kan huvudmannen bli föremål för tillsyn, föreläggande och eventuellt vite, vilket ytterligare ökar kraven på att säkerställa finansiering och genomförande.

Under 2028 träder flera reformer i kraft som kan få stor påverkan på den lokala kommunala ekonomin. En sådan reform är **krav på stödundervisning i grundskolan**. Regeringen har föreslagit förändringar i skollagen som innebär att en ny stödform – stödundervisning – införs från 1 juli 2028. Reformen syftar till att säkerställa att stödinsatser sätts in tidigare och mer träffsäkert, särskilt inom svenska och matematik. Införandet av stödundervisning innebär behov av: fler lärare och speciallärare, ökad specialpedagogisk kompetens, förstärkning för undervisning i mindre grupper eller enskilt. Detta innebär en strukturellt högre bemanning jämfört med nuvarande organisation. Reformen kräver: schemaläggning av parallell stödundervisning, tillgång till mindre undervisningsgrupper/lokaler, system för uppföljning och utvärdering. Behov uppstår även av utvecklad samverkan mellan undervisning och elevhälsa. Detta kommer att få ekonomiska konsekvenser i form av ökade kostnader, främst personal. Statlig finansiering tillförs, men bedöms inte fullt ut täcka behovet. Reformen innebär en varaktig kostnadsökning, med potential att på längre sikt förbättra måluppfyllelsen, förutsatt att finansiering och kompetensförsörjning säkras.

Ytterligare en reform som kan få stor budgetpåverkan är **Reglering av lärares arbetstid**. Reformen innebär att statliga regler införs för lärares arbetstid, med en övre gräns för undervisningstid samt en lägsta nivå för planering och uppföljning. Syftet är att förbättra undervisningens kvalitet och arbetsmiljön för pedagogerna. Detta innebär ökad lärartäthet för att kompensera minskad undervisningstid per lärare, säkerställd tid för planering, uppföljning och efterarbete samt anpassning av organisation och tjänstefördelning. Konsekvenserna av detta är ökade personalkostnader till följd av behov av fler lärare, begränsad möjlighet att effektivisera genom omfördelning samt påverkan på schemaläggning och resursutnyttjande. Riskerna är underfinansiering i relation till faktiska kostnadsökningar, förvärrad brist på behöriga lärare, ökad konkurrens om personal och stigande lönenivåer samt risk för minskad flexibilitet i organisationen.

Reformen innebär en varaktig kostnadsökning främst kopplad till personal. På längre sikt finns potential för ökad kvalitet och bättre arbetsmiljö, men genomförandet är beroende av tillgång till personal och tillräcklig finansiering.

Möjligheter:

En styrka för Habo kommun är den **höga lärarbehörigheten** inom både förskola och grundskola, där kommunen över tid har tillhört de högsta nivåerna i riket. Den höga andelen behöriga lärare bidrar till god kvalitet i undervisningen, ökad likvärdighet samt bättre förutsättningar för elevernas kunskapsutveckling och måluppfyllelse. Det ger också stabilitet i verksamheterna och stärker kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Resursenheten utgör en viktig möjlighet för Habo kommun att stärka arbetet med att möta elever i behov av omfattande stöd. Genom att erbjuda en mer anpassad lärmiljö skapas bättre förutsättningar för varje individ att utvecklas utifrån sina behov, både kunskapsmässigt och socialt.

För elever som idag har svårt att nå målen inom ordinarie undervisning kan en resursenhet bidra till ökad närvaro, förbättrat mående och stärkt motivation. Detta skapar i sin tur bättre förutsättningar för ökad måluppfyllelse på både individ- och verksamhetsnivå.

Satsningen innebär också en möjlighet för kommunen att arbeta mer systematiskt och likvärdigt med stödinsatser, där rätt stöd kan sättas in i rätt tid och i rätt omfattning. På sikt bidrar detta till en mer hållbar organisation med högre kvalitet i undervisningen och bättre resultat för eleverna.

2.5 Nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2024	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Ram 2028	Ram 2029
Antal barn/elever						
Förskola	902	895	822	807	773	756
Fritidshem	991	990	945	971	954	932
Förskoleklass och grundskola	2 217	2 222	2 201	2 190	2 181	2156
Anpassad grundskola	30	32,5	37	42	46	41
Gymnasieskola	570	568	573	597	617	633
Anpassad gymnasieskola	9	10	12	14,5	16	20,5

Kostnad per elev (egen beräkning) tkr						
Förskola	160	158	173	177	177	183
Fritidshem	31	33	39	38	38	38
Förskoleklass och grundskola	112	113	122	125	124	131
Anpassad grundskola	707	640	617	592	560	554
Gymnasieskola	131	133	145	144	147	147
Anpassad gymnasieskola	618	624	607	592	568	537
Kostnad per elev Habo (Statistik Kolada)						
Förskola	219	233				
Fritidshem	52	51				
Förskoleklass och grundskola	127	130				
Anpassad grundskola	559	534				
Gymnasieskola	139	146				
Anpassad gymnasieskola	-	-				
Kostnad per elev jämförelse (Statistik Kolada)						
Förskola, kommunal	200	196				
Liknande kommuner	189	195				
Samtliga kommuner	197	200				
Fritidshem, kommunal	53	52				
Liknande kommuner	44	44				
Samtliga kommuner	47	48				
Grundskola, kommunal	126	131				
Liknande kommuner	138	141				
Samtliga kommuner	146	148				

Gymnasieskola	139	146				
Liknande kommuner	166	163				
Samtliga kommuner	161	160				
Förskola						
Barn per årsarbetare						
Förskola Kommunal	5,6	5,7				
Förskola, enskild i Habo	4,7	3,6				
Liknande kommuner	5,5	5,4				
Samtliga kommuner	5,1	5,0				
Årsarbetare med förskolläraryr utbildning %						
Förskola, Kommunal	77	75				
Förskola, enskild i Habo	40	50				
Liknande kommuner förskola	48	49				
Samtliga kommuner	49	51				
Grundskola						
Antal elever per lärare (heltidstjänst)						
Grundskola, kommunal	11,7	11,4				
Liknande kommuner	12,3	12,3				
Samtliga kommuner	11,3	11,2				
Lärare med lärarlegitimation och behörighet i grundskolan	NY					
Grundskola, kommunal	85,5	83,7				
Liknande kommuner	76,1	78,2				
Samtliga kommuner	70,5	71,2				

Gymnasieskola						
Andel behöriga till gymnasieskolan, exkl. okänd bakgrund efter lovskola						
Samtliga i Habo	86,6	80,9				
Habo efter lovskola	87,8	83,3				
Liknande kommuner	90,1	89,6				
Samtliga kommuner	80,6	80,8				

2.6 Förändring av årsarbetare

Antal årsarbetare				
	Budget 2026			
Antal årsarbetare	421			
Förändringar		Budget 2027	Ram 2028	Ram 2029
Förskola		-4,2	-14,8	-16,1
Fritidshem		1,1	0,2	2,7
Skola		6,5	7	7,6
Anpassad skola		4,5	4	0,5
Övrigt		-1	-1	-0,5
Summa förändringar		6,96	-4,66	-5,7
Antal årsarbetare inkl förändringar		428	416	415

3 Investeringsbudget

Investeringsbudget redovisas i Bilaga 1. Nedan följer en kort motivering och beskrivning av varje enskild investering.

3.1 Möbler Alléskolans fritidshem

Anmärkning från miljöinspektion. Ytskikt går ej att tvätta. 61 tkr budget 2027.

3.2 Klassuppsättning möbler Alléskolan

3 klassrum. 100 tkr budget 2027.

3.3 Möbler Bränningseskolan

Div. möbler, skärmar, arbetsbord mm. Totalt 210 tkr fördelat jämt över åren om 70 tkr per år.

3.4 Möbler bibliotek Hagabodaskolan

Möbler till biblioteket. 100 tkr gällande ram 2028.

3.5 Elevskåp Hagaboda

Elevskåp. 65 tkr budget 2027 och 65 tkr ram 2029.

3.6 Klassuppsättning Hagaboda

Möbler och it till ny paviljong. 400 tkr budget 2027.

3.7 Instrument Kulturskolan

Instrumentinköp. 100 tkr budget 2027, 100 tkr ram 2028 och 120 tkr ram 2029.

3.8 Möbler i samband med flytt av anpassad skola

Anpassning av möbler från grundskola till anpassad verksamhet. 200 tkr budget 2027.

3.9 Mörkläggningsgardiner Hagenskolan

Mörkläggningsgardiner. 65 tkr budget 2027.

3.10 Solfilm på skolor och förskolor

Solfilm. 600 tkr totalt fördelat jämnt över åren.

3.11 Upprustning inne och ute - årlig budget

Diverse investeringar främst efter skyddsrand. 1500 tkr totalt fördelat jämnt över åren.

3.12 Digitala behov - årlig budget

Diverse digitala behov. 600 tkr totalt fördelat jämnt över åren.

4 Taxor och avgifter

Avgifter (exkl moms)				
	Taxa 2026	Taxa 2027	Taxa 2028	Taxa 2029
Kulturskoleavgifter (avgifterna delas in i A, B, C, D)				
A: Instrumental/sångundervisning, (minst 12ggr/termin), innefattar även orkesterundervisning, i den mån kulturskolan har praktisk möjlighet att erbjuda sådan.	1 203:- /år	1 227:- /år	1 252:- /år	1 277:- /år
B: Gruppundervisning. 10 ggr/termin. Ex: Barngrupper/popgrupper/dans	894:- /år	912:- /år	930:- /år	949:-/år
C: Instrumenthyra. I den mån kulturskolan har instrument så hyr vi ut under första spelåret. Debiteras oavsett tredje aktivitet och/eller syskonrabatt.	349:- /år	356:- /år	363:- /år	370:-/år
Specialelever				
Elever som vill spela fler instrument/solosång enligt aktivitet A, måste ansöka om detta. Elev som antagits som specialelev betalar hel avgift på samtliga aktiviteter A.				
Barnomsorgsavgifter				
Maxtaxa tillämpas				
www.habokommun.se/Barn--utbildning/forskola/inkomster-och-avgifter				
www.habokommun.se/Barn--utbildning/Grundskola/Fritidshem/Inkomst-och-taxa				
Avgift uttages 12 månader per år.				